

Культурна- нацыянальнае жыццё рэспублікі (1965-1985)

Гісторыя Беларусі
9 клас

Урок №24

Ліцэй г. Івацэвічы
Сітнік П.В.

План работы:

- **Партыйнае кіраўніцтва культурай.**
- **Развіццё народнай адукацыі.**
- **Месца навукі ў жыцці беларускага грамадства.**
- **Узмацненне прынцыпу партыйнасці ў літаратуры і мастацтве.**

Заданне на ўрок:

**У чым праявілася ўзмацненне ідэйнай
накіраванасці культуры ў 70-я –
першай палове 80-х гг.?**

Партыйнае кіраўніцтва культуры

Лібералізацыя у культурным жыцці,
якая наступіла пасля смерці
Сталіна,

В.Быкаў

ужо ў апошнія гады кіраўніцтва М.С. Хрушчова пачала змяняцца новым пахаладаннем. У адрас інтэлігенцыі пасыпаліся абвінавачванні ў размыванні ідэйных каштоўнасцей сацыялізму, парушэнні прынцыпу партыйнасці ў літаратуры і мастацтве. У канцы 60-х гг. сам старшыня КДБ СССР Ю.У. Андропаў займаўся справай гродзенскіх пісьменнікаў Васіля Быкава і Аляксея Карпюка. А. Карпюк быў выключаны з партыі, В. Быкава абвінавацілі ў паклёпе на Савецкую Армію. За імі быў устаноўле-

ны тайны нагляд, праглядалася перапіска, праслухоўваліся тэлефоны.

Партыйнае кіраўніцтва культуры

На XXIV з'ездзе КПСС у 1971 г. Л.І. Брэжнеў заявіў, што ў краіне ўжо ўзнікла новая гістарычная супольнасць людзей – савецкі народ.

ўзмацнілася ідэалагізацыя культурынага жыцця. На першае месца была пастаўлена марксісцка-ленінская адукацыя, вывучаліся ў першую чаргу гісторыя КПСС і КПБ, палітычная эканомія, філасофія, навуковы камунізм, якія грунтаваліся на ідэалагічных догмах і партыйных прадвызначэннях. Беларусь у гэтыя гады стала ўзорам найбольш паспяховай інтэрнацыяналізацыі грамадскага жыцця. Мова нацыі амаль перастала існаваць і тлела толькі ў нацыянальнай літаратуры ды ў некаторых сродках масавай інфармацыі. Фактычна гэта было практычнае ўвасабленне на

Бс

Беларусі курсу партыі па фарміраван-

Развіццё народнай адукацыі

Асноўныя дасягненні ў развіцці сістэмы адукацыі ў 1965-1984 гг.

- ✓ Пераход да ўсеагульнай сярэдняй адукацыі ў 1971-1975 гг.
- ✓ Пераход на кабінетную сістэму навучання ў сярэдніх школах.
- ✓ Выкарыстанне тэхнічных сродкаў навучання.
- ✓ Стварэнне вучэбна-вытворчых камбінатаў.
- ✓ Стварэнне вышэйшых навучальных устаноў:
 - Гомельскі дзяржаўны ўніверсітэт;
 - Віцебскі тэхналагічны інстытут лёгкай прамысловасці;
 - Брэсцкі інжынерна-будаўнічы (пазней політэхнічны) інстытут;
 - Мінскі інстытут культуры.

Месца навукі ў жыцці беларускага грамадства

Асноўныя напрамкі развіцця беларускай
 Актыўны ўдзел у асваенні космасу прынялі беларусы
 Пётр Клімук і Уладзімір Кавалёнак, якія сталі сусветна-

вядомымі лётчыкамі-касманautaмі СССР.
 Год Вучоны Навуковая праца

✓

✓

П.Клімук

У.Кавалёнак

Узмацненне прынцыпу партыйнасці ў літаратуры і мастацтве

З канца 60-х гг. беларуская літаратура перажывала складаны час свайго развіцця. У партыйных патрабаваннях да літаратуры зноў на першае месца вылучалася ідэйна-накіраванасць твораў, іх адпаведнасць устаноўкам партыі па камуністычнаму выхаванню чалавека. **Жыцця, прауды гісторыі асабліва ўласціва** было беларускай літаратуры пра Вялікую Айчынную вайну. гэтых гадоў, то трэба адзначыць, што яны змяшчаўся перш за ўсё не ў агульным яе развіцці, а ў тых сапраўды праўдзівых творах, якія нарадзіліся насуперак усялякай партыйнасці літаратуры.

Узмацненне прынцыпу партыйнасці ў літаратуры і мастацтве

В.Якубовіч

І.Шамякін

А.Адамовіч
У.Калос

р.Жураўліў
«Храм «Маргарыта»»
Альшанскі»

І.Мележ

І.Навуменка

з вогненай
вёскі...»

Узмацненне прынцыпу партыйнасці ў літаратуры і мастацтве

Значна пашырылася ў гэтыя гады літаратура пра У.І.Леніна, на тэму рэвалюцыі і грамадзянскай вайны.

І.Шамякін
аповесць “Браняпоезд Ле-
нін”, аповесць “Лёс майго
земляка”

П.Броўка
аповяданне “Разам з камі-
сарам”

Узмацненне прынцыпу партыйнасці ў літаратуры і мастацтве

У 70-я гг. Найбольш вядомай стала дзейнасць кінастудыі “Беларусьфільм”, якая выпусціла шэраг фільмаў, у тым ліку прысвечаных ваеннай тэматыцы (шматсерыйная тэлевізійная стужка “Руіны страляюць...”, “Альпійская балада” рэжысёра В. Сцяпанавы і інш.).

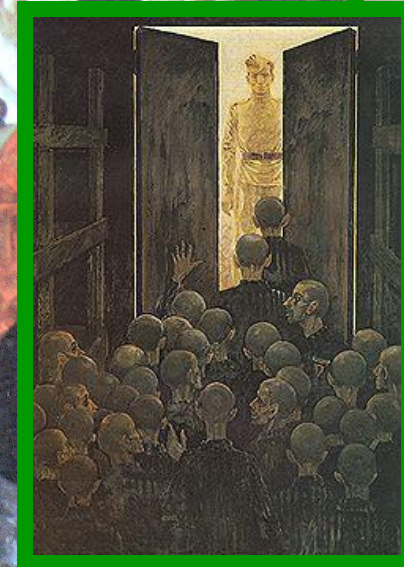
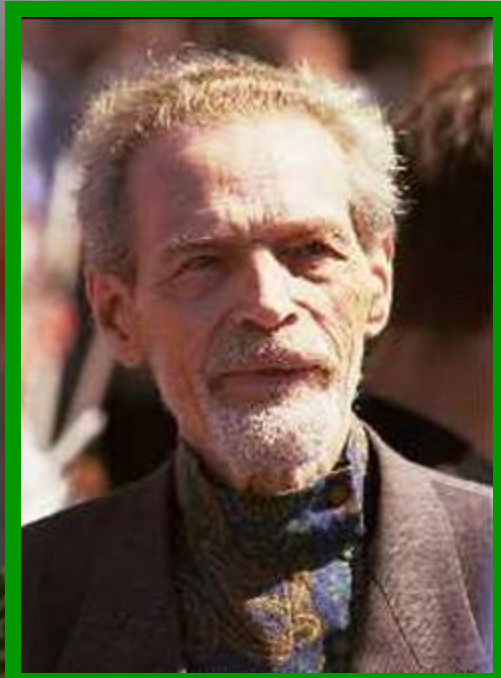

Кадр з мастацкай стужкі “Альпійская балада”

Узмацненне прынцыпу партыйнасці ў літаратуры і мастацтве

Значнай з'явай у выяўленчым мастацтве з'явілася творчасць М.Савіцкага.

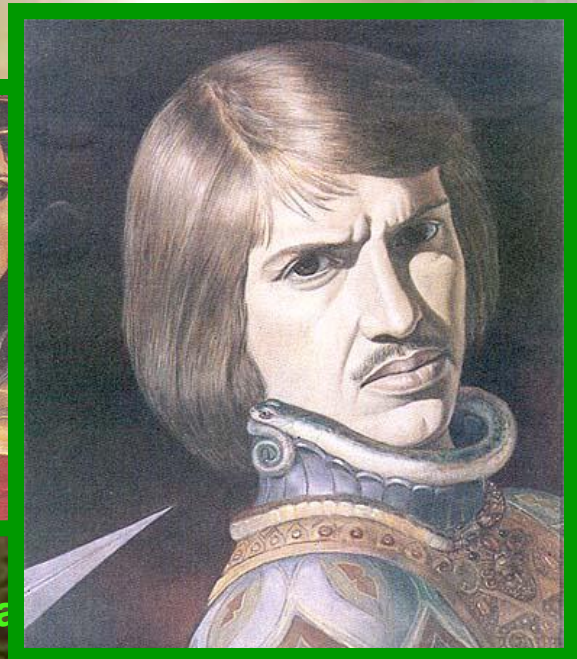
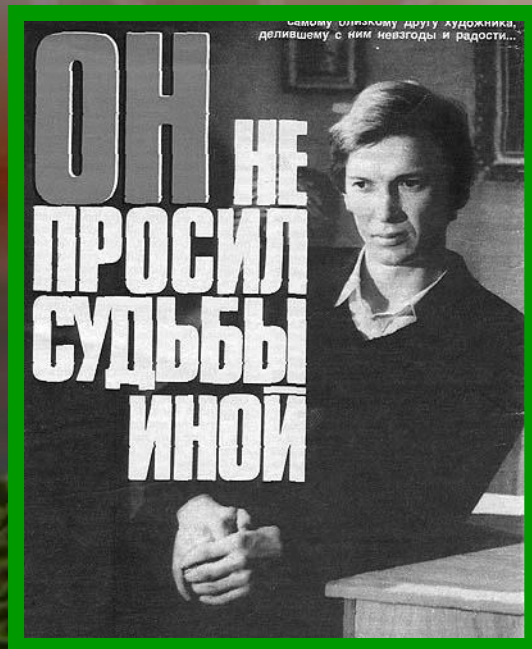

“З Дарпаз’ліскага мадорцы”

Узмацненне прынцыпу партыйнасці ў літаратуры і мастацтве

Асобае месца ў выяўленчым мастацтве займае творчасць Аляксандра Ісачова, арыгінальнасць і талент якога прабівалі сабе шлях толькі праз замежжа і толькі пасля яго смерці.

На

В.А.Мазарышэў

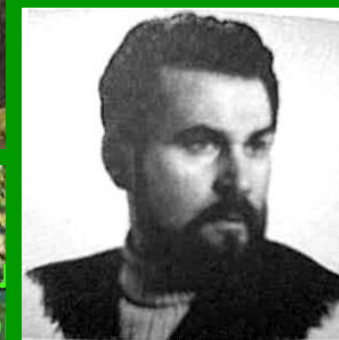
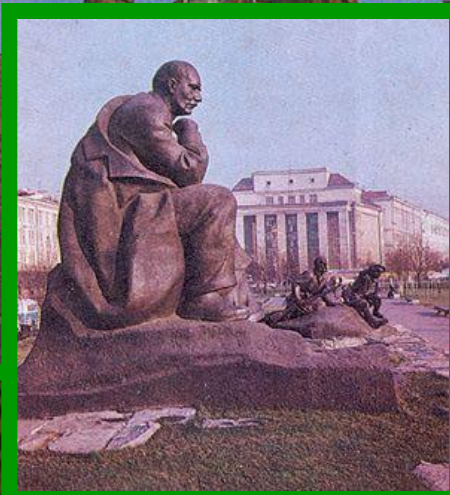
Узмацненне прынцыпу партыйнасці ў літаратуры і мастацтве

Манументальнае мастацтва

Помнік Яару Калтубай у Мінску
Скульптар А.Амікейчык,
Л.Гумілёўскі. 1972 г.

Помнік Якубу Коласу ў Мінску
Скульптар З.Азгур. 1972 г.

екс

З.Азгур, Яару Калтубай, А.Амікейчык
“Курган Славы”

Падумайце:

**Ці можна сцвярджаць, што ў галіне
культурна-нацыянальнага жыцця
падобна таму, як і ў грамадска-
палітычным жыцці, панаваў
“застой”. Сваё меркаванне
абгрунтуйце.**

